

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . . 1.80
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna petstirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna petstirvsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemki nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Krvavi boji ob Stohodu. - Rusi odbili. - Težke laške izgube vzhodno od Cima Dieci. - Boji ob Somme se nadaljujejo. - Nemški trgovski podmorski čoln v Ameriki.

Ogri.

Morda je znano, da so Madžari dobri politiki. Že pred vojno so v času dualizma znali si pridobiti vedno večjo veljavo v gospodarski in zunanji politiki. Po ogrski ustavi ima ministrski predsednik pravico vplivati na vodstvo zunanje politike in je za to svoje vplivanje odgovoren ogrskemu državnemu zboru. Tega Avstrija ne pozna. V spominu bo tudi, da se je tekom vojne težišče in središče monarhije premaknilo na Ogrsko. Ogrska ni imela skrbi samo za vsakdanjo prehrano avstrijske polovice, ampak je imela tudi ves čas državni zbor in obe ti politični prednosti so Ogri, tako vlada in še bolj opozicija, temeljito porabili, da dobi ogrski narod večjo veljavo, vodilno besedo in plačilo. Madžari so poudarjali, da je v svetovni vojni največ trpelo ljudstvo, poudarjalo se je, kakor povsod, na Ogrskem junastvo ogrskega vojaka in na podlagi tega dvojega je Tisza visoko dvignil prapor Ogrske, in se je večkrat oglašil ne samo v imenu ogrske polovice, ampak je govoril tako, kakor da ima pravico za obe državni polovici. Videz govori zanj, ker skupni zunanji minister, ki bi edinole smel govoriti za obe polovici, molči, ker ni delegacij; avstrijski ministrski predsednik pa pri najboljši volji ne more govoriti, ker avstrijski državni zbor ne zboruje.

Že pred vojno smo lahko večkrat opazovali, kako se na Ogrskem zna znajti vladajoča stranka in lepi harmoniji s včasih navidez sebi neznansko sovražno opozicijo, ko gre zato, da pride Ogrska do veljave. Lep dokaz nam nudijo zadnji dogodki v ogrskem državnem zboru. Povedali smo že, da ima ogrski ministrski predsednik pravico uplivanja na vodstvo zunanje politike monarhije. Povedali smo tudi, da ima ogrska opozicija svoje posebne madžarske misli in zahteve. Opozicija porabi svoje načelno stališče, da imej narod tudi kaj besede v politiki in v ta namen ji je skozi in skozi trdni ogrski Tisza premalo zanesljiv. Opoziciji je premalo njegova odgovornost v ogrskem državnem zboru; časi so taki, da se odločuje o najvažnejših vprašanjih držav in narodov in zato hočejo madžarski opozicijonci biti tudi sami posvečeni v vse javne zadeve in sami tudi

pri njih rešitvi odločevati. Ogrska opozicija hoče vedeti, kaj se godi in kakšni so n. pr. vojni cilji in mirovni pogoji. Zahteva popolno vednost vseh načrtov in sicer prej, kakor jih izvršijo. Vsak človek bo razumel, da se tu ne gre za čisto samo ogrske zadeve, ampak za skupne državne zadeve, za vprašanje vojne in miru. Opozicija pa ne zahteva čevanje pri rešitvi teh vprašanj. Kjer samo golih pojasnil, ampak tudi odločne bi soglašala z vlado, tedaj se ji mora privoliti, da gre k vladarju in tam pove svoje. Ogrska opozicija zahteva tedaj, da v skupnih državnih zadevah, o vojni in miru, ne odločuje samo ogrska vlada, ampak tudi ogrska opozicija. Ministrski predsednik grof Tisza je v svojem odgovoru sprejel vse zahteve opozicije in rekel je, da ima opozicija pravico vedeti vse in sicer pred odločitvijo, pri kateri ima opozicija prav enak vpliv kakor vlada; nevarno in škodljivo bi bilo opoziciji zapirati pot do vladarja.

Ni čuda, da so ogrski opozicijonci vzeli na znanje to »lojalno« izjavo grofa Tisze. Še enkrat pravimo, da so Ogri izvrstni politiki in vlada in opozicija znata o pravem času poskrbeti za ogrsko polovico, da ima veljavo za celoto. Ni čuda, da pišejo avstrijski listi, da moramo mi Avstrijci Ogrce zavidati. Na Ogrskem bodo odločevali o vojni in miru.

Kulturno delo c. in kr. vojaške uprave na Rusko Poljskem.

Apostolski vojni vikar c. in kr. armade in mornarice, škof Emerik Bjelek, ki je meseca maja tekočega leta prepotoval zasedeno ozemlje Poljske, poroča o velikem kulturnem delu tamkajšnje c. in kr. vojaške uprave. Iz njegovega obširnega poročila posnemamo:

Pri upravi dežele se v smislu haaske konvencije kolikor le mogoče uporablja domače postave. Občinam, ki so imele pod rusko vlado gotove samoupravne pravice, se pušča pri urejanju njihovih lastnih zadev čim največ svobode. Večinoma po vseh mestih, kjer je bil občinski odbor pred dohodom naših čet pobegnil, so se ustanovili meščanski odbori, ki so poskrbeli za vodstvo mestne uprave. Le tam, kjer so

razmere brezpogojno zahtevale, se je poverila mestna uprava častnikom ali uradnikom kot vladnim komisarjem.

Razna društva in korporacije so se reaktivirala in ustanovila nova. Najvažnejši je osrednji pomožni odbor v Lublinu, na čegar čelu stoji grof Jožef Tarnowski. Ta odbor ima svoje podružnice po vsej deželi ter lajša stisko ljudstva, skrbi za varstvo mladine, za zdravstvo in gospodarstvo. V vseh teh področjih je desna roka vojaškega generalnega guvernerja v Lublinu.

Strašni vojni dogodki, ki so se odigrali na Ruskem Poljskem, so grozno opustošili deželo in povzročili med prebivalstvom nepopisno bedo. C. in kr. vojaška uprava se trudi z vsemi močmi, da tej bedi odpomore. Ogromne svote so se že razdelile v podporo prebivalstvu, pri čemer niso izključeni tudi ruski državni uslužbenci, ki so ostali brez plač, in družine poljskih legionarjev. Razen denarnih podpor pomaga vojaška uprava tudi s tem, da daje pogorelcem brezplačno ali pa po zelo nizki ceni na razpolago stavbeni les. Prebivalstvu se deli žito, moka, premog, petrolej itd., pa tudi obleka in perilo.

Posebno pri srcu je vojaški upravi kmetijstvo. Mnogokod je bilo treba docela z nova začeti in preskrbeti orodje, žvino, seme, delavce; posebno med Vislo in Bugom so bili Rusi ob svojem umikanjem popolnoma vse požgali in uničili, kar se je dalo, ljudi in živino pa odgnali s seboj. Zato ni lahka naloga tu oživiti poljedelstvo. Nakupila je motorne pluge in jih posojala v posestnikom, ustanovila so se podjetja, ki so s parnimi plugi orala zemljo proti plačilu. Tako se je posrečilo, da se je obdelalo nad 90 odstotkov njiv; letina obeta biti prav dobra. Tudi za oživitve govedo- in konjereje se je zgodilo, kolikor največ je bilo mogoče. Ljudje stanujejo marsikje še v zasilnih prebivališčih. Kljub vsem ogromnim težavam in oviram je pa na splošno vsepovsod opaziti, da se vrača kmetijstvo na svojo normalno pot.

Tudi industrija ima v vojaški upravi mogočno podpirateljico. Dasi seveda mnoge tovarne še vedno stoje, je dokaj vendar tudi takih, ki obratujejo. Zlasti je poskrbela vojaška uprava za obrat v tovarnah, ki so v ozki zvezi s kmetijstvom: sladkornih tovarn, žgalnic za špirit, pivovarn itd.; nanovo so

se ustanovile sušilnice za krompir in tovarne za krepka krmila.

Za pospeševanje trgovine in aprovizacije se je ustanovila »Blagovnoprometna centrala« in »pisarne za pojasnila«; tem potom se je uredil uvoz iz Avstroogrške in spravile trgovinske razmere v redni tir. Uvedel se je monopol na žito in sladkor.

Posredovanje dela se je organiziralo v posebnih uradih in s tem poskrbelo za tako potrebne delavne moči tudi v monarhiji.

Veliko se je storilo za zdravstvo. Na novo ustanovljenih je bilo doslej 23 bolnišnic za vsega skupaj 2600 bolnikov. Večina je namenjena za nalezljive bolezni. Knezoškofijski odbor v Krakovu je ustanovil in popolnoma opremil z vsem potrebnim 5 epidemijskih bolnišnic, vsaka s 50 posteljami. — Proti razširjanju pegastega legarja, ki mestoma močno gospodari, so ustanovili v vseh okrožjih kopališča in zavode, kjer se ljudje in obleka očisti uši; zraven tega je v vsakem okrožju na razpolago parni aparat za razkuževanje. Uvedlo se je prisilno cepljenje proti kozam; knezoškofijski odbor je ustanovil posebne sanitetne kolone, ki so samo v enem okrožju cepile skoraj 40.000 oseb. V epidemijski bolnišnici v Radomu so ustanovili velik bakteriološki laboratorij. Delujejo tudi razne zdravstvene komisije. V kratkem se odpre v Busku žvepleno in močvirno kopališče za vojaško in civilno prebivalstvo.

Posebna skrb se obrača vojaškim grobovom; uvedli so se grobni katastri in obširne, natančne poizvedbe o umrlih.

Temeljito delo je opravila vojaška uprava na polju šolstva. Kakor znano, so morale biti pod rusko vlado vse javne šole ruske; tudi v privatnih (verskih) šolah je moral biti učni jezik ruski, poljščina pa le učni predmet. C. in kr. vojna uprava je z enim mahom izpremenila vse ruske ljudske šole v poljske in dočim je imela preje vsaka občina z 20 do 30 vasmi le po eno ljudsko šolo, ima sedaj že vsaka občina po več ljudskih šol, tako da je sedaj na Poljskem približno 1400 ljudskih šol s 1800 učiteljskimi močmi. Seveda se je primerno zvišalo tudi število šoloobiskujočih otrok. Da se odpomore pomanjkanju učiteljev, so se uvedli nadaljevalni tečaji. V Jedrzejowu so ustanovili mo-

LISTEK.

Goriško slovstvo.

Pregled. — Podal J. Kotar.
 (Dalje.)

Izdal je dve knjigi: Synopsis Catechetica. Tu je: Sbrani nauk karfzhanski skusi Paula Francisca Clapheta. Labaci typ. A. Fr. Reichardt 1703. 8—110. in

Synopsis catechetica. Tu je: Sbrani nauk karfzhanski . . . Nuzne buquice v sem zhaftitimu inu viffoku urednim Gospudom farmanam inu Duhovnim Paftirjam, ter nyh pašni podloshne karfhanške Ouzhize poduzhiti . . . U' Lublani 1757.

To je druga izdaja »sdej u drugo na bulfhi krainfko fpraho u' druk dana.« V knjigi, ki je posvečena Leopoldu tržaškemu škofu, se nahaja tudi »Peisem od Vere«.

Štefan Kemperle, župnik v Ločniku pri Gorici (od 1771—89) je za-

pustil rokopis evangelijske sv. Matéva, Marka in Lukeža do 16. pogl. Zdi se, da je prevod in slovarček prepisan iz Dalmatina.

Na polju šolske književnosti je delal v teh časih Jan. Nep. grof Edling iz Ajdovščine, c. kr. poročevalec v šolskih zadevah na Kranjskem; pozneje je postal cesarski komornik in nazadnje dvorni svetovalec na Dunaju. Predsedoval je društvoma »Operosa« v Ljubljani in »Arcadia« v Gorici, na kar se nanaša tudi »Der Iffenz und die Laybach. Eine Idylle von J. N. Graf von Edling. Augsburg 1781.

Njegova slov. knjiga je: Sern ali Vonusetek teh mesto dveh Buqui . . . Dunej 1777.

Poleg tega je še napisal »Förderungen an Schulmeister und Lehrer der Trivialschulen Germanico simul et carniolico idiomate. Laybach. Egger 1778.

Proti koncu 18. stoletja je nastopil še Andrej Reja, rojen 22. okt. 1752 v Brdih. Kaplanoval in župnikoval je v

¹ Glaser ibid. 174.

² Glaser. o. c. d. 139.

raznih krajih na Štajerskem in umrl pri Sv. Petru blizu Solle 26. sept. 1830.

Izdal je »Kerfhanfkiga navuka islagaine . . . po predpisanem katekizmu J. Jakomina . . . Lublana 1801.«

Prvih 50 let 19. stoletja je izpolnil v goriškem slovstvu Valentin Stanič. Rodil se je 12. febr. 1774. v Bortežu pri Kanalu. Študiral je v Rablju in v Celovcu, kjer je bil sošolec Matija Ahacilja. Zadnje razrede in gimnazije in bogoslovje je absolvirati v Solnogradu. L. 1802. je bil posvečen v mašnika in je nastopil istega leta jeseni službo na Bajnsicah, kjer je ostal do l. 1809. Odtod je bil prestavljen v Ročinj, kjer je ostal 10 let in bil l. 1819. poklican za kanonika v Gorico. V Gorici je postal še šolski nadzornik in umrl 29. aprila 1847.

Stanič je deloval v vseh mogočih strokah med ljudstvom, da bi ga dvignil kulturno in materielno.

Že v Solnogradu je začel pesniti. Letnico 1797 je sam navedel pod Večerno molitev, ki jo je zložil tam. Večino svojih pesmi je prevedel iz Mildheimske pesmarice, gotovo že v Solnogradu in še deloma na Bajnsicah in v Ročinju,

³ Ibid. d. 187.

ker ko je prišel v Gorico, je imel že vse pripravljeno za natis; za to govorijo njegove obljube v predgovorih in pristavkih in obsežne rokopisne zbirke.

Na Bajnsicah je otvoril svojo tiskarno in izdal par pesmic; istotako pozneje v Ročinju. V Gorici je pa začel z obširnimi zbirkami. L. 1822. je izdal »Pefmi za kmete in mlade ljudi«, prevode iz Mildheimske pesmarice, a med njimi je tudi nekaj originalnih. L. 1837. je izšla ta knjižica v drugem natisu.

Za sveto leto 1826. je izdal »Premišljevanja . . . ki jih je ponatisnil po Potočnikovih in dodal še cerkvene pesmi, ki jih je ali sam prestavil, ali pa nabral med ljudstvom (kakor je razvidno iz rokopisa njegovih legend in nabožnih pesmi). Proti koncu je še nekaj prevodov iz Beckerja in od drugod. Zanimivo je, da je preveden tudi Wilh. Schleglov sonet na Marijo, ki je mogoče prvi slovenski sonet, ker prevajal je Stanič že pred 1819., ko je Koseski priobčil svojo »Potožbo«. Gotovo pa je, da je to po času natisa — drugi.

Poleg teh zbirk je izdal še druge malenkosti.

(Dalje.)

Sokulu predreti zvezo z našo bojno skupino na prostoru pri Lucku.

RUSKO URAĐNO POROČILO.

7. julija zvečer: Zahodno bojišče. Izrabili smo svoje dosedanje uspehe zahodno od odseka pri Čartorisku pri Stiru; naše čete so tam osvojile po lju-tem boju z bajonetom vasi Dolzycza (2 km severno od Gradjev) pri veliki cesti v Kolki, Manieviče in v Gruziatin.

Galicija. Naše čete potiskajo trajno sovražnika vzhodno od Monasterzyske (17 km zahodno od Bučača) in pri potoku Koropiec. Zahodno od vasi Ladvavka (vzhodno od Delatina) smo v nekem boju vzeli sovražno postojanko in smo ujeli več Nemcev.

8. julija popoldne. Zahodno bojišče. Pri spodnjem Stiru, zahodno od odseka Čartorisk, so naše čete vrgle sovražnika. Med bojem so dosegle črto Gorodok (9,5 km severno od kolodvora Maniewiczzy — kolodvor Maniewiczzy — Okorsk; 5 km južno od kolodvora Maniewiczzy). — Zagorovka — Gruziatin. V večeršnjih bojih v odseku pri železnici in v okolici kolodvora Maniewiczzy smo ujeli 75 častnikov in 2000 vojakov. Pri Optovi so kozaki, ki so zasledovali sovražnika, napadali močne avstrijske čete, ki so jih pokosili s sabljami in ujeli približno 600 mož; osvojili smo 6 topov, 6 strojnih pušk in še 3 strojne puške s popolno pripravo; dalje veliko bojnega blaga in vsakovrstnega prateža. Število ujetnikov se množi vsako uro. Po poročilih, ki so pravkar došla, smo osvojili še vasi Lešnjevko (13 km) in Grivo (17 km severno od trga Gorodok), deset vrst na tej strani Stohoda. Vzhodno od Monasterzyske so vdrlí naši v vasi Hrehorov, kjer so ujeli nad 1000 ujetnikov. Pri vasi Mikuliczyn med Delatinom in Kórsmezó je izvedel sovražnik več protinapadov, ki smo jih odbili.

8. julija zvečer. Zahodno bojišče. Čete generala Brusilova se bližajo Stohodu in mečejo sovražnika, ki se ljuto brani; umika se ob spodnjem Stohodu. V minuli noči je zasledovala naša konjenična sovražno pehoto in ogrske huzarje do okolice Novoja Hruda, južno-zahodno od Lešinevke (7 vrst od Stohoda) in južno od Trojanovke (18,5 km južno od Lešinevke). Vrle naše čete so vzele zjutraj celo postojanko vzhodno od vasi Ugly (10 km severno od Sokula) pri Stiru. Ujeli smo veliko mož in osvojili tri havbice. Deli naših čet so prekoračili nato zasledujoč sovražnika Stohod pri vasi Ugly. Po približnem računu smo v tem boju ujeli vsaj 300 častnikov, med njimi dva polkovna poveljnika. Zaplenili smo dalje približno 47 strojnih pušk, veliko krogel, patronov in orožja, živil in zaloge prateža.

9. julija. Zahodno bojišče. Prodiranje hrabrih čet generala Lešickega se nadaljuje pri spodnjem Stohodu. Sovražnik se umika v velikem neredu. Južno od železnice Šarni — Kovel smo osvojili med bojem vasi Huleviče in Kažovko. Hrabre čete generala Lešickega v južni Galiciji so zasedle železniško križišče Delatin. V Pinski, ki ga je izpraznil sovražnik, smo vzeli skladišča streliva in vojno orodje. V odseku severnozahodno od Baranovičev se nadaljujejo ljuti boji s sovražnikom.

(Opomba c. in kr. vojne tiskovnega stana: Iz ruskega opisa bojev pri Stiru in pri Stohodu se razvidi, da postopajo Rusi tako kot Italijani. Osvojujejo tudi kraje, ki smo jih popisali, ne da bi bili kak strel izstrelili.)

9. julija zvečer. Zahodno bojišče. V Bukovini zahodno od Kimpolunga smo podili sovražnika, ki je pustil ležati mnogo mrličev na bojišču; pri vasi Fundul — Moldava (13 km zahodno od Kimpolunga) in Valeputna (14 kilometrov južnozahodno od Kimpolunga); ujeli smo sedem častnikov in zraven še 350 vojakov. — Po natančnem štetju je ujela armada generala Lešickega od 23. junija do 7. julija 674 častnikov in 30.874 vojakov in zaplenila 18 topov, 100 strojnih pušk, 14 voz streliva.

Na ostali bojni črti nič važnega.

RUSKE URAĐNE IZMIŠLJOTINE.

Dunaj, 11. julija. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega stana: Pri opisovanju bojev zahodno od Kimpolunga (poročilo ruskega generalnega štaba 9. julija zvečer) se Rusi niso pomišljali niti trenutke, da so izpremenili nezataljiv uspeh c. in kr. čet v rusko zmago. Podatkom Rusov o plenu glede na tako zavijanje ne moremo ničesar več pristaviti.

BOJI NA SEVERNI BOJNI ČRTI.

Vojni tiskovni stan, 11. julija. (Poročilo vojnih poročevalcev, potrjeno po vojnem tiskovnem stanu.) Na delu bojne črte od zgornjega Pruta do spodnjega Stohoda so se večeraj po prejšnjih malih bojih skoraj popolnoma ustavili boji. Ne sme se pač sklepati,

da je zato popolnoma odpovedal več mesecev pripravljani ruski napad; upoštevati se morajo pač od časa do časa premikanja čet. Vsled svojih velikanskih izgub so morali pač Rusi odnehati nekaj časa z napadi. Nevtralni listi javljajo, da so vrgli Rusi v prostoru med Prutom in Dnjestrom sami šest zborov. Kljub temu se jim do zdaj v zgornjem delu doline Prut ni posrečilo, da bi prodrli čez Mikulišin, ker mi tam držimo naše gozdne postojanke; izjalovili so se vsi naporí sovražnika, da bi napredoval proti prelazu Jablanka. V zgornjem delu doline Čeremoš pri Zabič so ponovno napadli oddelki generala Lešickega, a naše čete so se trdno držale in so zadale sovražniku s protisunki velike izgube. Zrušili so se večeraj pri Sokulu napadi ruskih množic. Odbijalna moč avstrijske bojne črte je bila tako močna, da se je odbil napad za napadom. Uspeha ni moglo zajamčiti tudi dejstvo, da so ruski topovi in strojne puške streljale na umikajočo se lastno pehoto. V ognju obeh topništev, lastnega in avstrijskega, so padale ruske naskakovalne črte.

BOJI PRI KIRLIBABI.

»Az Est« poroča iz Bistrice (od vojne tiskovnega stana dovoljeno): Vsled poraza pri Kirlibabi se Rusi niso mogli ustiliti na črti Jakoben-Kirlibaba. Posebno hrabro so se bojevali naši orožniki. Tako je oddelki 10 orožnikov pognal v beg rusko patroljo, ki je štela 100 mož. V Moldavski dolini nam je zopet stal nasproti ruski pešpolk št. 111, ki je lani v karpatski bitki izgubil večino moštva in bil dan pred kratkim v rezervi. Takoj prvi dan svojega nastopa je bil polk zopet decimiran.

OGROMNE RUSKE ČASTNIŠKE IZGUBE.

Krakov, 11. julija. »Nova Reforma« poroča: Brusilov je že moral vreči svoje rezerve na gališko bojišče, to so čete, katere so komaj štiri tedne vežbali. Med sedanjim ofenzivno je doslej padlo 15.000 ruskih častnikov.

RAZGOVOR Z NAČELNIKOM RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Gens, 11. julija. Dopisnik pariškega lista »Journal« je imel razgovor z načelnikom ruskega generalnega štaba generalom Belajevom, ki biva v spremstvu finančnega ministra Barka v Parizu. General je dejal: Naši junaški vojakí so na jugozapadni fronti dosegli velike uspehe, katerih učinek se bo še dolgo čutil. Naše delo postaja od dne do dne težavnejše, pripravljeni moramo biti na to, da se bodo novi uspehi dosegli še-le počasi. Ne smemo se prevzeti, velika napaka bi bila, če bi naše strašno močne sovražnike podcenjevali. Naša moč se mora še zvišati.

ZMAGA RUSOM SOVRAŽNIH STRANK NA FINSKEM.

Berlin, 10. julija. Pri volitvah v finski deželni zbor so zmagale Rusom sovražne stranke.

RUSKA ŽETEV.

Bukarešt, 11. julija. Ruski notranji minister poroča, da so v Rusiji obdelali skoro vso površino. Le 2,8 odst. priprave zemlje je neobdelane.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URAĐNO POROČILO.

Dunaj, 11. julija. Uradno:

Včeraj ni bilo nobenih bojev pehote, ki bi bili važni. Mnogo sovražnih beguncev je potrdilo, da so imeli Italijani zelo težke izgube vzhodno od Cima Dieci.

Naša morska letala so vrgla veliko bomb na vojaške naprave in na kolodvor Latisana; bombe so povzročile velike požare. Sovražni letalci so metali bombe v Judikariji pri Tione.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

8. julija. V Val di Ledro običajno delovanje s topovi. Nekaj krogel je padlo v Bezzacca v Val Lagarina. Težki sovražni topovi so obstreljevali naše postojanke na desnem bregu Adige in v odseku Zugna. Naše topništvo je obstreljevalo krdela pehote v Val Terragnolo in je povzročilo razstrelbe blizu Rovereta. Na kotlini zgornjega Astico smo ojačili dosežene postojanke in smo potiskali oddelke proti sovražnim črtam. Na visoki planoti Asiago živahno bojevanje. V zgornji dolini Buta močno obstreljevanje s strani sovražnika na našo postojanko na Zellenkofel. Na kraški planoti je obstreljeval sovražnik ponoči na 7. julij naše nove postojanke v odseku Tržič s topovi. Ko se je pričelo daniti, je pehota izvedla dva napada, ki smo ju odbili. Naši letalci so metali bombe na sovražne postojanke in krdela južno od Calliano, v do-

lini Adiza in v zgornjem Val d'Assa; vrnila so se nepoškodovana.

9. julija. Na nižini zgornjega Astico je zopet napredovala naša pehota v kotlini Molina in ob dolini Astico proti Forni. Orožje, strelivo in material, ki ga je popustil sovražnik, smo zaplenili. Na visoki planoti Sette Comuni je gosta megla zavirala delovanje s topovi. V severnem odseku bojne črte smo zavzeli sovražne jarke severno od Monte Chiesa in se polastili Agnese, kjer smo ujeli 40 mož. V zgornji dolini Campelle so zasedle naše čete Col di San Giovanni. Sovražno topništvo je posebno delovalo na bojni črti pri Soči v odsekih Tolmin in Plave in na višinah severnozahodno od Gorice. Naši so se povsod uspešno borili. V odseku Tržič smo odbili ponoči na 8. julij dva nova napadalna poizkusa na postojanke, ki smo jih pred kratkim vzeli.

Italijanski napadi pri Gorici.

Goriško, 10. julija 1916.

Italijanski napadi na naše postojanke na doberdovski planoti in okrog Gorice so se zadnje dni z nezmanjšano silovitostjo nadaljevali. V soboto popoldne so po enodnevnem odpočitku zopet pričeli z bobnečim ognjem na vsi črti, ki je trajal celo noč. To so strašne te noči bobnečega ognja topov na obeh straneh, ko udarja grom topov v obliki udarjanja morskih valov ob skale ob gore in slemenca. In to sičanje izstrelkov, da je ves vzduh z njimi napolnjen. In to so zadnje čase vedno bolj gosto naše goriške noči. Sovražnik hoče ne samo vezati kolikor mogoče veliko četo na soško fronto, ampak hoče forsirati predor naše bojne črte. Izgube sovražnika so zadnje čase zelo velike. Tudi v nedeljo so grmeli topovi in nocojšnjo noč, toda ne več s tako besnostjo. Tudi danes je bolj mirno, toda kdo ve, kaj nam še prinese noč. Naši junaki se bi jejo kakor levi! Posebno se pohvalno omenja zadnje dni naš domači slovenski črnovojniški polk, ki je neprestano že štiri tedne v vročih bojih z Lahi na doberdovski planoti.

Zadnji teden so Italijani posvetili svojo »skrb« in »ljubezen« zopet v večji meri naši Gorici. Posebno hudo je trpel zopet kraj krog Goriškega, Gosposka ulica in okolica. Tudi v bolnišnici usmiljenih bratov so padale laške granate. Naravnost peklenski dnevi so bili za Gorico v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj. Italijan je obstreljeval kakor besen. Tudi okolica je močno trpela.

Italijanski napadi obstali.

Lugano, 11. julija. »Corriere della sera« opravičuje italijanski javnosti, ker je obstala laška ofenziva. List pravi, da bi mogli sovražnika premagati le, če bi obšli njegovo krilo, ker bi napadi na fronto stali strašne izgube, katerim se ne sme izpostaviti italijanska armada.

Prečrtana laška utrdba.

Rim, 11. julija. (Kor. ur.) Namestnik je odredil, naj se črta utrdba Gazometro pri Veroni iz seznama državnih trdnjav.

Italijanski general pade.

Lugano, 11. julija. (Kor. ur.) Listi javljajo, da je padel generalni major baron di Maria, poveljnik brigade Sassari, dne 27. m. na južnem Tirolskem. Baron di Maria je drugi poveljnik brigade, ki je padel v boju.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URAĐNO POROČILO.

Berlin, 11. julija. Veliki glavni stan:

Med Ancre in Somme so pričeli Angleži popoldne in ponoči z močnimi silami napad na široki bojni črti na obeh straneh ceste Bagaume-Albert. Severnozahodno od ceste smo jih postrelili, preden se je začel boj v bližini. Vzhodno od ceste so se razvili ljuti boji na južnem robu vasi Contalmaison in gozdu Nametz. Ponovni poizkusi sovražnika, da bi se zopet polastil malega gozda Trones, so se izjalovili z velikimi krvavimi izgubami zanj in z izgubo približno 100 ujetnikov.

Naval zamorcev Francozov južno od Somme na višine La Maisonette smo sprejeli s premočnim ognjem; posamezni zamorci, ki so prodrli do naših čet, so padli pod nemškim bajonetom ali smo jih pa ujeli.

Pri protinapadu na Barleaux, o katerem smo poročali večeraj, smo ujeli 5 častnikov in 147 mož.

Topništvo je v celem bojnem odseku znatno delovalo. Ogenj naših topov je preprečil vse napadalne poizkuse sovražnika med Belloy in Sayecourt.

Pri Mozi so se bili zelo živahni boji s topovi.

Na ostali bojni črti se je deloma pomnožil ogenj; sovražnik je podvzel več brezuspešnih napadov s plinom. Patrolje in naše poizvedovalne čete so

delovale zelo živahno. Povsod smo jih odbili.

Pri Leintrey (Lorenško) je vdrl nek nemški oddelki po obširni razstrelbi v močno poškodovano francosko postojanko in ujel tam 60 mož; tudi južno od Lusse je privedla neka patrolja ujetnike.

Letalci so živahno delovali, razvilo se je veliko bojev v zraku; sovražnik je izgubil pri Somme in zahodno od Vouziers po dve letali. Obrambni ogenj je poleg tega sestrelil angleško dvokrilno letalo pri Courcellette (pri cesti Bagaume-Albert).

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

10. julija ob 11. uri ponoči. Severno od Somme je minul dan mirno. Južno od Somme smo podnevi nekoliko napredovali med Biaches, Barlaux, Pandel. V zadnji vasi smo vzeli malo utrdbo, kjer se je še držal oddelki sovražnika. Južnozahodno od Biaches smo s sijajnim napadom vzeli po sovražniku močno zasedeno višino in tam ležeči gozd. Nekaj sovražnih oddelkov se še brani na skrajnem koncu gozda. Na bojni črti severno od Verduna je obstreljevalo sovražno topništvo, s katerim smo se mi krepko borili, skrajno besno pokrajino Mrzla zemlja, Fleury in mali gozd Fumin. Na ostali bojni črti nobenih važnih dogodkov.

Letalci. Pri Somme je napadalo naša letala večeraj veliko nemških letal; štiri smo sestrelili v sovražnih črtah. Ponoči na 10. t. m. je vrgla skupina naših letal veliko granat na kolodvor Ham in Polancourt.

Angleško uradno poročilo.

London, 10. julija. (K. u.) Uradno: General Haig javlja: Sinoči ob 8. so napadli Nemci dvakrat ljuto gozd Trones. Prvi napad smo odbili. Pri drugem napadu so vdrlí Nemci do južnega roba, a smo jih takoj pregnali iz gozda. Popolnoma se je zrušil poznejši ljuti napad. Izgube sovražnika pri napadih so bile težke. Severnozahodno od Contalmaison smo zasedli malo selo in smo zaplenili tri topove. Danes zjutraj smo ujeli več sto mož.

Prvi del bitke ob Somme končan.

Genf, 11. julija. »Agence Havas« izjavlja: Prvi del bitke ob Somme je zaključen. Angleži sedaj metodično obstreljujejo sovražne črte. Sicer znači velike bitke intenzivna predpriprava po težki artiljeriji.

Nemški protinapadi.

Basel, 11. julija. »Baseler Nachrichten« javljajo glede na vojaški položaj: Velike strategične napake smeri angleško-francoskega prodiranja se že čutijo v nemških protinapadih, ki v glavnem niso naperjeni proti ostini, marveč proti stranicama francosko-angleške zagozde. Kakor ni mogoče, da bi se posekal gozd z eno zagozdo, ki se zabije v močno deblo, ravno tako se ne bo zrušil nemški odpor na zahodnem bojišču.

Drugi Sevastopol.

Bern, 11. julija. »Temps« pravi, da tvorijo nemške postojanke drugi Sevastopol, ki je z gostim omrežjem železnice čudovito organiziran, mogoče ga je osvojiti le s strašnim naporom.

Verdunski magistrat premeščen v Pariz.

Berlin, 11. julija. Verdunski magistrat, ki je posloval dozdej v Bar le Duc, je premeščen v Pariz.

Ljuti boji ob yverski bojni črti.

Bern, 11. julija. »Telegraf« poroča iz Amsterdama, da so se ob yverski bojni črti vneli novi izredno ljuti boji, topovski ogenj je postal na celi črti zelo silovit.

Bombe letalcev na Harwich in Dover.

Berlin, 11. julija. (K. u.) Dve nemški mornariški letali sta metali bombe ponoči od 9. na 10. julij na pristanišča in na utrdbe Harwich in Dover.

Dogodki na Balkanu.

AVSTRIJSKO URAĐNO POROČILO.

Dunaj, 11. julija. Uradno:

Poleg prask od časa do časa pri spodnji Vojuši nobenih važnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Izpred Soluna.

Bern, 11. julija. »Temps« poroča iz Soluna: Pri Lomnici so se vršili spopadi s sovražnimi predstražami. Ob Vardarski črti divja ljut topniški boj. Poroj obstreljujejo topovi.

Kitchener in solunsko bojišče.

Bern, 11. julija. (Kor. ur.) Hervé piše v nekem članku v listu »Victoire«: Sodim, da, ko je Sarraill hotel pričeti s splošno ofenzivo, je to dobri lord Kitchener preprečil. Tudi najboljši možje se večkrat motijo. Kitchener se je pač motil o važ-

nosti balkanskega bojišča, katero ni hotel priznati, kljub prizadevanju Brianda, da bi mu to razjasnil. Vedno se je bal, da bi mu ne vzeli njegovih egiptovskih divizij in jih ne poslali v Solun. Tudi za Egipt Kitchener ni imel nikoli očesa, kakor tudi ne za angleško bojno črto na Francoskem. K sreči njegov naslednik Lloyd George nima teh predsodkov. On umeva boljše, da je Solun vreden dosedanjih naporov. Torej proč z nepotrpežljivostjo!

Ruske čete v Solunu.

Lugano, 11. julija. »Secolo« poroča iz Soluna, da pridejo tu ruske čete. Pri Homu se nadaljuje boj s topovi.

Priklopitev Valone.

Berlin, 10. julija. Milanska »Lombardia« javlja, da namerava priklopiti Italiji Valono.

Ententa izganja grške prefekte.

Basel, 11. julija. Atenski »Embros« poroča, da je ententa izgnala tudi prefekta na otokih Lemnos in Kios.

Venizelosovi četaši.

Ženeva, 11. julija. Atenske vesti poročajo, da zbirajo Venizelosovi pristasi med odpuščenimi rezervisti četaše, ki naj nastopijo proti Bolgarom in pri volitvah.

Köln, 7. julija. (Kor. ur.) »Köl Zeitung« poroča iz Washingtona z dne 9. t. m. k dohodu podmorskega čolna »Deutschland«: Državni departement je stal pred resnim diplomatičnim vprašanjem, posebno ker je angleški poslanik vztrajal na tem, da je smatrati podmorski čoln za vojno ladjo in da se sme zato muditi v Baltimoru samo 24 ur. Temu nasproti je izjavil državni tajnik Lansing pred nekaj dnevi, da se bo smatrala ladja za trgovsko ladjo, ako ima značaj trgovske ladje. Dohod »Deutschlanda«, nad katerim se je močno dvomilo, je vzbudil tu danes zjutraj nezaslišano pozornost.

Rusija ščuva proti Bolgariji.

Budimpešta, 11. julija. »Az Est« poroča, da hoče Rusija vzbuditi rumunsko ljubosumnost proti Bolgariji. Pred kratkim je »Rječ« poročala, da Bolgari pripravljajo vstajo v Dobrudži. »Universul« pravi, da ni verjetno, da bi Bolgarija v teh časih hotela razdražiti Rumunijo.

Rumunska opozicija je utrujena.

Budimpešta, 10. julija. »Keleti Erlesítő« poroča iz Bukarešte: Združena opozicija ni imela za včeraj napovedanega shoda in je sklenila, da ne bo več prirejala ljudskih shodov. Poluradni »Vittoriul« piše: Opozicija je kar naenkrat utrujena. Vedno je krivo presojala diplomatični in vojni položaj in v neutemeljeni ekstazi je najvažnejše naprave rumunske države in narodne ideje izrabljala v svoje politične namene. Zato je ta vojna stranka doživljala vedno težke poraze. Sedaj je opozicija izgubila srčnost.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 12. julija. Glavni stan poroča:

Iraško bojišče: Neizpremenjeno.

Kavkaško bojišče: Na desnem krilu nobenih važnih dogodkov. Na središču je sovražnik na isti način ponovil svoje napade proti našim postojankam južno od Čoroha, pa ni kljub svojim izgubam mogel doseči znatnih uspehov. Severno od Čoroha krajni boji. Z ostalih bojišč ni nobenih poročil.

Jugoslovansko vprašanje.

Angleži in Italijani.

Lugano, 11. julija. Razgovor o italijansko jugoslovanskih interesih nasproti v Adriji se nadaljuje. V »Corriere della sera« je grof della Torre napadel ravnatelja »Times« Steeda, ker je zagovarjal jugoslovanske zahteve, čeprav se proglašal za prijatelja Italije. Steed je odgovoril, da to dela, ne ker je Italiji prijatelj samo na oko, ampak v resnici naklonjen. Svoje stališče utemeljuje z nevarnostjo, ki pride, če Italijani s silo zasledijo južnoslovansko ozemlje in pa vsled tega, ker bi se pri Jugoslovanih razvila silna mržnja proti razširjevanju italijanske trgovine in kulture. To bi bilo čisto po godu Nemcem, ki pravijo, da se jadranskega vprašanja ne da reševati po načelu narodnosti.

Steedu odgovarja sedaj zelo ogorčeno »Tribuna«. Steed je Italijanom priporočal populističnost proti Jugoslovonom zaradi nemške nevarnosti. »Tribuna« vprašuje, ali Anglija pozablja, da bo nemške nevarnosti konec, če Italija dobi Trst.

Pasie je imel dva dolga razgovora s Sonninom in Bosellijem. Italijansko časopisje ne piše razlag o konferenci.

Boj »Novare«.

Vojni tiskovni stan, 10. julija. (Poročilo vojnih poročevalcev, odobreno po vojnem tiskovnem stanu.) Na cesti Otranto se je naša rapidna križarka »Novara« zapletla v boj s petimi oboroženimi angleškimi stražnimi parniki. »Novari« se je posrečilo, da je uničila vseh pet parnikov z dobro merjenimi topniškimi ognjem. Takojšnjim reševalnim poizkusom se je posrečilo, da so rešili devet Angležev. Angleški parniki so bili deloma zadeti v tiste dele, kjer se nahajajo stroji in so se goreči potopili. »Novara« se je med vojsko večkrat izkazala s svojo drznostjo. Dne 24. maja lani je obstreljevala pristanišče in mesto Corsini. Ogenj italijanskih obrambnih baterij ji je le malo škodoval. Takrat je umrl morski poročnik Persich kot prvi častnik v vojski z Lahi. »Novara« je potopila 6. decembra francoski podvodni čoln »Fresnel«; posadko je ujela. Z drugimi ladjami je 27. julija drzno poizvedovala proti Jakinu. Povsod pred sovražnikom se je izkazal poveljnik z moštvom v smislu starega duha naše vrle mornarice.

Pod morjem v Ameriko.

315 čevljev dolgi in do 30 čevljev široki podmorski čoln.

Baltimore, 11. julija. (K. u.) Reuter: Podvodni čoln »Deutschland« se opisuje kot podvodni parnik. Ladja se je zasedrila včeraj pri Baltimore; prepotovala je 4000 milj čez ocean. Parnik se je pripeljal v nedeljo zjutraj v temi med rtjo Charles in rtjo Henry; nato je pričela brlžgati, da opozori naše ladjevodce. Opazila ga je ladja vlačilnica »Timins«, ki je zadnja dva tedna neprestano stražila, da spremi podvodno ladjo v pristanišče. Deutschland ni razvila zastave, ko se je pojavila med rtjo Charles in rtjo Henry, ko je pa z močjo zavozila v zaliv, je razvila nemško zastavo. Po sklepu pristaniške oblasti ostane posadka na krovu. Častnik in posadka, skupno 30 moških, nosijo obleko nemške trgovinske mornarice. Kapitan podvodne ladje je baje izjavil, da namerava Deutschland trgovati z Združenimi državami. Kakor hitro se izloži blago, nalože nikelj in surov gumi. Podmorska ladja sama je nakazana agentu severnonemškega Lloydja, tovor pa družbi Eastern Forwarding et Co., ki se je ustanovila pred kratkim izključno za kupčijo potom podvodnih voženj. Tvrdka Schuhmacher et Co. zagotavlja, da so poslali Deutschland izključno v trgovske namene in pripada družbi Ocean-Bremen. Dolga je 315 čevljev, na najširših mestih pa široka 30 čevljev; gonita jo dva Diesel motorja.

Baltimore, 11. julija. (Kor. ur.) Podvodni čoln je zapustil Bremen s približno 750 tonami dragocenih barvil. Ko se je ladja približala minulo nedeljo predgorju Virginija, je sklenil kapitan, da bo počakal mraka pod vodo, predno se bo približal obali. Ko je nekoliko po polnoči prenehala svetiti luna, se je peljal »Deutschland« s popolno močjo nad predgorjem Virginija. Podvodni čoln je prepeljal ocean s Helgolanda v naravnostni črti; 90 morskih milj je prepeljal pod vodo. Na Severnem morju je večkrat opazoval oblake dima angleških križark.

Nove naloge trgovskega podvodnega čolna.

Haag, 11. julija. »Morningpost« poroča iz Washingtona, da so prihod nemškega podvodnega čolna v Baltimore naznanili inserati po listih. S podmorskim čolnom se pošlje lahko denar in pisma varno in brez nevarnosti pred angleškimi napadi v Nemčijo. Avstrijski generalni konzul v New Yorku je podpisal ta inserat.

K vprašanju o »Deutschlandu«.

London, 11. julija. (K. u.) »Morningpost« poročajo iz Washingtona: Odločitev o nemškem podmorskem čolnu »Deutschland« bo odvisna od značaja njegove oborožbe in od načina njegove posadke. Ako je ladja oborožena tako kakor druge trgovske ladje samo v obrambne svrhe in je sestavljena posadka iz mornarjev trgovske mornarice, potem se bo najbrže smatrala kot trgovska ladja. Odločitev se ukrene temeljem poročila podmorskega carinarja, potem ko mornariški častniki preiščejo ladjo. Višji uradnik državnega departementa je na vprašanje, če je smatrati angleško blokado sedaj, ko jo je prodrli nemški podmorski čoln, za izjalovljeno, odgovoril, da slučaj nima niti najmanjšega vpliva na dejstvenost blokade. Ako »Deutschland« ne more vzdrževati redne podmorske službe in trajno ostati v zvezi z zunanjim svetom, potem bo veljala blokada kot popolnoma zadostna. Z nemške strani se uveljavlja, da je angleška blokada po vojnji »Deutschlanda« le še na papirju in je postala zato nepostavna in da bo

do imele Združene države pravico zahtevati, da angleška vlada ne ustavlja več nevtralnih ladij, ki vozijo tovor v nemške luke, dalje da je treba zakone o pomorskem vojevanju podvreči reviziji. Združene države so zastopale mnenje, da smejo trgovske ladje, kakor hitro kak podmorski čoln ugledajo, nanj streljati, ker se more misliti, da ima podmorski čoln, ki se prikaže v bližini kake trgovske ladje, sovražne namene. Ako bi kaka trgovska ladja brez svačila streljala na podmorski čoln, ki ni vojna marveč trgovska ladja, bi morale Združene države po pravilih, ki so jih določile v svojih notah, nasproti dotični trgovski ladji zavzeti stališče, da je flagrantno kršila mednarodno pravo. Dopisnik »Morningpost« dostavlja, da se mora to vprašanje med Ameriko in Anglijo razmotiti, kajti s tem, da je kapitanom trgovskih ladij onemogočeno, odločati o tem, je-li podmorski čoln tovarna ali vojna ladja, se spravljajo v nevarnost njihove lastne ladje, ker ne morejo pravočasno ukreniti potrebnih odredb za obrambo.

Irsko.

Sv. oče za sira Casementa.

Lugano, 11. julija. Po posredovanju vplivnih ameriških krogov je sv. oče predvčerajšnjim odposlal angleški vladi prošnjo za pomiloščenje sira Casementa.

Casement oboel.

Stockholm, 11. julija. »Russkoe Vedomosti« poročajo, da je Casement nevarno oboel. V zadnjih dneh se je zelo posušil, tako da se nahaja v trajni zdravniški preskrbi. Angleška vlada dobiva iz Združenih držav neprestano grozilna pisma irskih organizacij, ki opozarjajo angleško vlado na hude posledice, če bi se izvedla smrtna obsodba na Casementu.

Amerika in Mehika.

Geni, 11. julija. (»New York Herald«.) V Washingtonu so zopet vznemirjeni, ker je prišel Villa s svojimi hraeli iz Parrala prodirati. Wilson sodi, da bodo pogajanja s Carranzo ugodno uspela, če Villa ne bo napadel ameriških čet.

Odpad Carranzovih čet.

Curih, 11. julija. Pariški »Herald« poroča iz Mehike: Glavna sila Carranze je prešla k četam generala Ville.

Na daljnem vzhodu.

Ruskojaponska pogodba in Amerika.

Amsterdam, 11. julija. V Londonu sodijo, da se bo morala Amerika vsled ruskojaponske pogodbe odpovedati prav vsem svojim interesom na Kitajskem, in morda celo tudi Filipinom. Amerika izgubi ravno toliko, kakor Angleška, za katero zaveznitvo z Japonsko nima več nobene vrednosti. Podobno poroča »Frankf. Ztg.« iz New Yorka.

Rusko-japonska pogodba in Angleška.

Basel, 11. julija. Brzobjavne vesti o rusko-japonski pogodbi so v Londonu povzročile resno skrb, kajti sedaj je Rusija na Vzhodu varna in je prosta v svojih osvojevalnih stremeljenjih na neki drugi, za Anglijo nevarni strani.

Kitajska je odpravila kaste.

Curih, 11. julija. Švicarski listi poročajo: Kitajski predsednik je sklenil odpraviti kaste in činovne razrede. Cearsko palačo izpremenijo v muzej.

Kako se branijo naši.

Berlin, Stanley Washburn piše glede na boje v Voliniji: »Naj se ne misli, da se Avstriji le slabo brani. Sam sem videl strelske jarke, kjer so Rusi le v nekaterih vrstah prve črte pokopali 4000 Avstrijcev.«

Angleži v Ireh dneh izgubili 65.000 mož.

Berlin, 10. julija. Angleški vojaški krogi sodijo, da so izgubili Angleži v prvih treh dneh ofenzive 65.000 mož.

Razdor na Ogrskem.

Budimpešta, 11. julija. (K. u.) Ogrski brzobjavni urad razglša: Ustavna stranka je nocoj zborovala. Grof Andrassy je govoril o komisiji, ki naj bi se ustanovila za orientacijo zborničnih voditeljev potom zaupnikov in je zavrnil očitanje, da je ustvaril gotovo dejstvo in je ovrgel pomisleke, da bi to znalo oslabilo politično delo opozicije. Glede preteklosti prevzame opozicija samo ono odgovornost, ki jo je nosila za svoje tedanje postopanje v preteklosti, ko so se ti dogodki pripetili. Za bodočnost pa je odgovorna samo za pravilnost svo-

jih nasvetov in te odgovornosti v teh težkih časih ne moremo odkloniti. Da se načrt izvede, ni treba niti tajnega niti javnega sodelovanja z vlado. Ali skupno delujemo ali pa ne, ne, to je popolnoma odvisno od objektivnih nazorov. Opozicija pa lahko zahtevale. Edina meja ji je domoljubna vest. Upa, da izstop nekaterih članov ne bo škodil deželi in ne bo onemogočil, da bi opozicija navzlic temu ne vodila skupne akcije.

Sv. oče in narodi.

Litvinski poslanec Ičas je bil pri sv. očetu v avdijenci, o kateri smo že poročali. Razen zadnjih podrobnosti o Litvinih je sv. oče pri avdijenci odkril, kako globoko segajo vsi vojni dogodki v njegovo srce. Sv. oče upa, da se bodo po končani vojski po vseh državah vojujočih upoštevati interesi vseh njihovih narodnosti. Papež pravi, da kakor so vsi nosili breme vojske, tako morajo tudi pozitivni uspehi vojske priti v prid vsem državljanom brez razlike narodnosti.

Razna poročila.

Angleške zahteve do Holandske.

Rotterdam, 11. julija. »Courant« je v ponedeljek poročal, da je angleški poslanik v Haagu zahteval, da Holandska ustavi ves izvoz pletenin v nevtralne dežele. Prekomorski trust je skušal miriti po listih, toda s tem je le potrdil poročilo. Pravi, da se res vrše pogajanja, da pa bo po njegovem upanju izvoz omejen le v majhni meri.

Boji v vzhodni Afriki.

London, 10. julija. (Kor. ur.) Uradno: General Smuts poroča iz vzhodne Afrike: Tanga se je zasedla 7. t. m. Sovražnik se je le slabo branil, ko je zapuščal mesto; prej je uničil še vodovode.

Dnevne novice.

+ Slovenska Ljudska Stranka. Graška »Tagespost« poroča o dozdevnem »razporu« v S. L. S. Kdor pozna S. L. S. na Kranjskem in njen železni stroj, vé, da o »razporu« ni govora. Kranjska S. L. S. je popolnoma edina in složna. Kaka razlika v načelnih vprašanjih je v stranki brezpogojno izključena, ker so ta načela tako trdno pribita, da je vsaka debata o tem nemogoča. Docela neresnično je seveda tudi, da bi obstojala v S. L. S. kaka razlika v naziranju glede razmerja Slovencev do Hrvatov. Kar se pa tiče osebnih vprašanj, jih stranka rešuje na zelo enostaven način: Ureditve takih vprašanj prepušča zaupljivo načelniku stranke in še na misel ji ne pride, da bi se radi ene ali par oseb razklala. Stranka se zaveda, kakšnega pomena je njen nedotaknjen obstoj na jugu monarhije vobče, zlasti pa še v sedanjih veleresnih časih. Zato je stranka danes bolj edina kot kdaj poprej in to bo vsakdo videl in občutil, kakor hitro se zopet povrnejo normalne razmere in z njimi normalno kretanje strank. — Neresnično je tudi poročilo listov, da se je vršil pred kratkim »shod zaupnikov« S. L. S. Shod zaupnikov v današnjih razmerah že zato ni mogoč, ker večina zaupnikov S. L. S. stoji v fronti v junaskem boju za cesarja in domovino. Deželni glavar je smatral v zadnjem času kot umestno, zgovarjati se z nekaterimi gosposdi z dežele v deželnih zadevah. Ti razgovori, ki se nadaljujejo, ker še nikakor niso zaključeni, so dali povod za označeno pomotno novico.

+ Umrl je v Micheldorfu na Koroškem č. g. Konstantin vitez Steinberg, župni upravitelj. Pokojnik se je rodil v Gradcu 5. maja 1841; v mašnika je bil posvečen l. 1879. Bil je beneficlat Svsa bergov v Štepanji vasi pri Ljubljani.

— Belokranjske novice. V nedeljo 9. t. m. so se otroci kopali v reki Lahnici pri Črnomlju. 11letni deček iz Vojne vasi pri Črnomlju je zašel na globoko vodo ter utonil. — Č. g. O. Zalokar, kaplan v Črnomlju je po enoletnem službovanju odšel na novo dušno pastirstvo v Črni vrh nad Idrijo. Bil je marljiv delavec v vinogradu Gospodovem. V kratkem času službovanja je ustanovil »Marijin vrtec« za otroke. — Iz Adlešič se nam poroča dne 10. julija: Danes teden in danes smo imeli procesijo za dež k Mariji Pomočnici v Dolenje. Tretja procesija bo pa zopet jutri. Včeraj zjutraj okoli 9. ure je gorelo v sosednji kuniški župniji na Hrvaškem v vasi Kranjci, ki je na visokem hribu. K sreči je pogorel samo en gospodar. V dragatuški župniji pa sta pogoreli včeraj zjutraj, kakor pripovedujejo danes pri nas, dve vasi, Kvasica in Dragovanja vas. Ni čudno, če nastane požar v tej strašni vročini, ko ni nikjer vode, a veter ali burja pa vlečeta vsak dan tako, da hočeta vse prevrniti.

Mirovno gibanje.

1. avgust.

Iz Stockholma poročajo: Nevtralna konferenca za trajno posredovanje je dala pobudo, da se dne 1. avgusta, na drugo obletnico svetovne vojne, priredi veliko demonstracijo mirovno, ki bi obsegala vse dežele. Parola bo ta: »Nikar še eno zimo vojne!« Evropske in ameriške nevtralne države naj zahtevajo od vojujočih, da naznanijo svoje mirovne pogoje. Ta dan naj se vrše zborovanja, sprejdi, božje službe, po vsem nevtralnem svetu naj vse delo počiva za pet minut. Ob 10. uri dopoldne naj se ustavi ves aparat civilnega življenja; celo vsak železniški vlak naj se ustavi sredi vožnje, da se tako izrazi splošna zahteva po miru. Razne dežele so se že izjavile za to akcijo.

Basel, 11. julija. »Baseler Anzeiger« piše: Čeprav se vrše sedaj najhujši boji, smo vendar bližje miru kot kdaj v tej vojski. Vzrok ne tiči le v izrabi moči vseh vojskujočih se držav, marveč v vseh okoliščinah. Osrednji sili sta sedaj v premoči, in sicer tako zelo, da, čeprav bi novi napori entente tu pa tam dovedli do uspeha, ostane osrednjima veselilama še vedno najsilnejši udarec v rokah.

Genf, 11. julija. Švicarski listi potrjujejo, da je Briand v zbornici določil končni termin za žrivo Francije na konec avgusta.

Kot pijenir na bojišču.

Mihael Iskra, pionirski četovodja, doma iz Lesca na Gorenjskem, piše župniku preč. g. A. Lovšinu pismo, ki se glasi:

Sedaj sem zopet sredi bojnege vrtinca. Moja in mojega voda naloga je, delati žične ovire. Čez dan delamo za bojno črto, kjer vse pripravimo, kar potrebujemo: kolo, žice in takozvane »španske jezdece«, to je žična ovira, ki se lahko prenese. Ko se stemni, se prične za nas šele pravo delo. Z največjo previdnostjo znesemo vse priprave pred bojno črto in tam se vrši delo tiho in hitro, kolikor je le mogoče. Približno 40 korakov pred bojno črto se zabije več vrst kolov po 2—3 m saksebi. Nato se med kolovjem na gosto napelje in razpreže bodeča žica. Da je zapreka močnejša, pristavimo še »španske jezdece«, pred katerimi imajo Rusi poseben respekt.

Seveda se ne odigrava vse tako tiho in enakostavno. Krogle žvižgajo neprestano z ruske in naše strani. Kadar Rusi le preveč nagajajo, se vlečemo na tla ali pa splazimo v zakope in počakamo, da se vse zopet pomiri. Ko se prične daniti, se odpravimo tiho domov; Rusi se pa ob solnčnem svitu gotovo jeze, ko vidijo, da je naša črta močnejše zavarovana. In to se ponavlja vsak dan. Mnogo jih je pri tem delu ranjenih, nas ima pa Bog pod posebnim varstvom, ker se nikdar nobenemu nič ne zgodi.

Rusi se obupno bore in neprenehoma delajo protinapade, katere pa naši vse odbijejo. En tak napad smo imeli pred par dnevi.

Naša bojna črta gre tu na koncu male vasice skozi gozd in čez višino desno od vasi, ki je tudi zaraščena z gozdom. Sredi gozda na višini pa stoji mala kapelica.

Na to višino je napravil sovražnik napad. Imel je zelo dobre pozicije. V zgodnjih jutranjih urah so začeli ruski topovi bruhati ogenj in naši so jim seveda odgovarjali. Med to peklenko muziko so se priplazile prve ruske vrste, krite po globeli, ki se vije paralelno z našo bojno črto. Iz globeli so Rusi napadli z ročnimi bombami, s katerimi so skušali razdreti naše žične ovire, kar se jim je pa le deloma posrečilo: Samo na enem mestu je nastala v ovirah vrzel. Proti tej vrzeli so navalili Rusi z nasajenimi bajoneti in ročnimi bombami. Tedaj so pa začele delovati naše strojne puške, ki so v par minutah pobile vse, kar je bilo ostalo topovom. Naskok se je z veliko ljutostjo trikrat ponovil, pa vselej zaman. Veliko dela so nam olajšali Rusi sami, ker so s svojimi topovi prekratko streljali in tako uničevali lastne vojske. Po četrtem brezuspešnem naskoku so Rusi odjenjali, ponehala je popolnoma tudi artiljerija in kmalu se je slišalo le še ječanje umirajočih Rusov, ki so ležali komaj dvajset korakov pred našimi pozicijami. Čez dan je bil mir, vendar smo šele zvečer mogli spraviti mrtve.

Dobil sem nalogo, da čez dan vse potrebno pripravim za izpolnitev vrzeli v žičnih ovirah. Do večera smo bili s pripravami gotovi, zvečer pa smo se odpravili na določeno mesto. Šel sem pregledovat žične naprave oziroma poškodbe. Kupi mrtvih so ležali pred našimi zakopi, med žičnimi ovirami in pred njimi. Treba je bilo predvsem spraviti mrličke, kar je opravičila pehota. Ko je bila vrzel očiščena mrtvih sovražnikov, smo jo popravili in zadelali.

Ob pregledovanju sem bil naletel tudi na ruskega podčastnika, ki je bil sicer tež-

ko ranjen, toda še pri zavesti. Ko je videl, da se mu bližam, je trepetaje stegoval roke kakor v bran — mislil je menda, da ga nameravam mučiti, kakor sploh strašijo ruske vojske. Po poljsko sem mu rekel, naj se ne boji, ker se mu nič ne bo hudega zgodilo. Razumel me je in se pomiril. Prišla sta dva sanitetna vojaka in ga odnesla na obvezovališče. Mrličke so pa znosili h kapelici vrhu griča in jih še tisto noč pokopali v skupne grobove.

Ko sem bil z delom pri zaprekah gotov, sem gledal padle. Ravno je mesec posijal izza oblakov in obseval obraze mrtvih. Sami mladi, čvrsti ljudje; a krogla ne izbira, danes meni, jutri tebi, kakor je pač komu usojeno.

Jaz sem, hvala Bogu, zdrav in se mi primerno dobro godi, kolikor se pač more človeku v takih okoliščinah dobro goditi. Naše bivališče je lesena koliba, postelja malo slame in namesto elektrike nam svetilna slaba sveča, ob kateri pišemo pisma v domovino. Vendar: kakor je božja volja.

Priporočujoč se Vam v molitev, Vas srčno pozdravljam in ostajam udani Mihael Iskra, pionirski četovodja.

Med Bosanci.

Prišel sem na hrib J. k bosensko-hercegovski četi. To so krasni ljudje. Predstavil sem se jim bil s hrvatskim pozdravom in si takoj pridobil njih srca. Kot novodošli podčastnik bi si bil rad ogledal njihove okope. Takoj so mi ustregli. Spremljala sta me dva izmed njih prav na vrh hriba in mi vse razkazala in razložila, češ: »To je vse naše!« Pokazala sta mi, kje leže sovražni jarki, sovražni topovi itd. Spremlila sta me bolj na desno, kjer se je odprla pred menoj lepa B. dolina. Tu je krasen razgled na naše in sovražne jarke, ki so oddaljeni morda do 200 m drug od drugega. Na skalnatem vrhu, kamor prej niti divja koza ni prišla, stoje sedaj krasne lesene vile, raste solata in druga zelenjava. Pot je taka, da lahko z avtomobilom pelješ gor. Njihov stotnik g. G. je tako blag človek, da ga ljubijo kakor lastno mater. Vprašal sem, če sovražnik kaj strelja na njihove vile. »Da, vsak dan nas pozdravlja s topom manjšega kalibra, za kar se pa mi ne zmenimo in vršimo dalje vsak svoj posel,« so mi odgovorili.

Truden sem bil in želel sem iti k počitku. Napotili so me h gosp. naredniku, da mi odkaže spalni prostor. Le-ta me je prijazno sprejel in mi ponudil dobro bosensko cigareto, pomenila sva se nekoliko, nato pa me je spremil v majhno lesenjo barako in rekel: »V tej vili boš spal in s teboj še dva druga od tvojega oddelka.« Prostorja je bilo sicer le dobro za enega, a zahvalil sem Boga, da sem še tako dobil. Želela sva si lahko noč in kmalu sem na trdih deskah sladko zaspal ter zasanjal o svoji dragi družini. — Josip Močenič.

Zahvala.

Za obilne dokaze odkritosrčnega sočutja povodom smrti najine nepozabne, iskreno ljubljene mame, gospe

Jerice Hafner

posestnice

izrekava tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo.

Posebna zahvala vsem, ki so v obilnem številu spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti, nama pa olajšali bridke ure.

Marija in Angela
hčeri.

1621

Najnovejši!

Času primerno!

Slavnemu občinstvu si dovoljujem najljubše naznaniti, da otvorim v nekaj dneh

Prvo ljubljansko konjsko mesnico

na Tržaški cesti št. 11, nasproti c. kr. tobačne tovarne. — Sekal in prodajal bom ob delavnikih in nedeljah po najnižjih cenah.

Obenem opozarjam posestnike za klanje primernih konj, da take vedno kupujem ter jih plačujem po najvišjih dnevnih cenah.

V službo sprejemam s takojšnjim vstopom

dva pomočnika

katerih eden naj bo tudi prekaževalec — ter enega učenca.

Računajoč na naklonjenost slavnega občinstva bilježim z odličnim spoštovanjem

Rudolf Schulz, konjski mesar.

Telefonični naslov: Schulz, Tržaška cesta 11.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlote A K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč A 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg A K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno kiso po 51— K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, grašico in semensko koruzo za zeleno krmo.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnta, kalijevo sol, 8% kaljev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— A 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K A 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižnico »Živnorejci in vojna« Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri Gospodarski Zvezi.

Vojaške

938

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1-50, v platnu K 1-80.

Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah.

Pri gradnji tovarne v Tesliću (Bosna) sprejme se

20 do 25 dobrih zidarjev

proti plači 80 do 100 vinarjav na uro

delo od 10 do 11 ur dnevno. Zidarji preko 40 let idejo lahko na nabor, oni mlajši četudi potrjeni za vojaščino, so tu oproščeni vojaštva za dobo dela. Delo bo trajalo do božiča. Pismena vprašanja na

stavbeno podjetje

Adam Till, Teslić Bosna.

Gospodična

ki je do sedaj službovala v trafiki in loteriji in je izurjena tudi v šivanju, želi premeniti službo, gre tudi na deželo. Ponudbe pod šifro »posočena in zanesljiva 1622« na upravo lista.

Lepo, veliko

skladišče

se odda s 1. julijem v Frančiškanski ulici št. 8.

Konja

za vožnjo se dobi v posojilo proti mesečni odškodnini K 80— samo za Ljubljano ali okolico. Vprašanje: Ljubljana, Poštni predal 151.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor

rizling

želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati

v Vipavo. — Načelstvo.

Pozor!

trgovci, kavarnarji i. t. d.

Pozor!

Kava

(kavine konzerve) v kockah (Ena kocka za 1/2 l. kave brez porabe sladkorja.) Poštni zavitek 5 Kg 100 kock stane K 22.— Originalni zaboj 50 Kg 1000 kock znižano K 190.— Pošilja se samo proti predplačilu.

Za poštni zavitek se prosijo priložiti 40 v. za ovoj. Zastopnik tovarne (kavinski konzervi)

IVAN UREK

Ljubljana 4 Meštni trg 13

Naprodaj je dobro ohranjena

prсна oprema

za par konj plitrana, oprema za par konj na komat črna, dalje prsna oprema plitrana za voz na 2 kolesih. 1586

Urban Tischler, Tržič 98, Gorenjsko.

Vino in sadni mošt

od 56 l naprej. Suhe hruške od 5 kg naprej. Novi »Silva«-vrec: namizna in zdravilna kisa voda. — Razpošilja po povzetju A. Oset, p. Guštaju, Koroško.

Posode se po zaračunani ceni vzame nazaj. Sprejme se tudi steklenice in sode v polnitev in protiračun na železniško postajo Spodnji Dravograd. 1579

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v sodčkih od 56 litrov naprej po primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

Kneza Auersperga radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Termalni-bazeni, posebne termalne kopeli, močvirne kopeli, itd.

Indikacije: revmatizem, protin, neuralgija (ischias) eksudati, posledice zlomljenih kosti, itd.

Prospekti brezplačno pri kopal. ravnateljstvu.

Hotel „ILIRIJA“

Ljubljana

Koledvorska ulica 22.

Ljubljana

Ob vsaki uri točna postrežba tudi s pivom.

Kavarna.

Prenočišče.

Ivan Mikec, podjetnik.

1572

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrti, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76

V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.252-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imeovane podružnice. — Prospekti zastojni in pošiljne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.